

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

รายงานโดย

สถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายชื่อโครงการที่ดำเนินงาน

รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนโดยใช้แนวคิดทุนทางสังคม
และการเสริมพลังเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

ผู้ประสานงานโครงการ

ชื่อหัวหน้าโครงการ/ผู้ร่วมโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์
คุณวุฒิ (สาขาความชำนาญ) การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาตลอดชีวิต
หน่วยงานต้นสังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สถานที่ติดต่อ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โทรศัพท์ .026495000 ต่อ 11124 .โทรสาร 022600124 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 0815536951
e-mail gumpanat@su.swu.ac.th.

แบบรายงานนี้จัดทำขึ้นตามข้อกำหนดของสป.อว.

ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นรายงานผลการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของสถาบัน

ส่วนที่ 2 เป็นรายงานผลการดำเนินงานเป็นรายโครงการ

ขอให้สถาบันนำส่งรายงานทั้งหมดมายังแม่ข่ายเพื่อรวบรวมส่งสป.อว.

อย่างช้าที่สุดไม่เกินเดือนกุมภาพันธ์ 2565

หากท่านที่ได้ส่งโครงการแล้วแต่ยังไม่สมบูรณ์ตามแบบรายงานนี้
สามารถส่งใหม่ได้ให้ครบข้อตกลงและงบประมาณตามข้อเสนอโครงการ
ที่สถาบันได้ทำไว้กับเครือข่ายหรือ

ตามที่ได้มีการปรับขยายเวลาดำเนินโครงการตามที่เสนอสป.อว.อนุมัติ
สำหรับโครงการใดที่มีโรงเรียนที่ขอยุติโครงการ หรือขอทำแค่พัฒนาครู

ขอให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ส่วนที่ 1

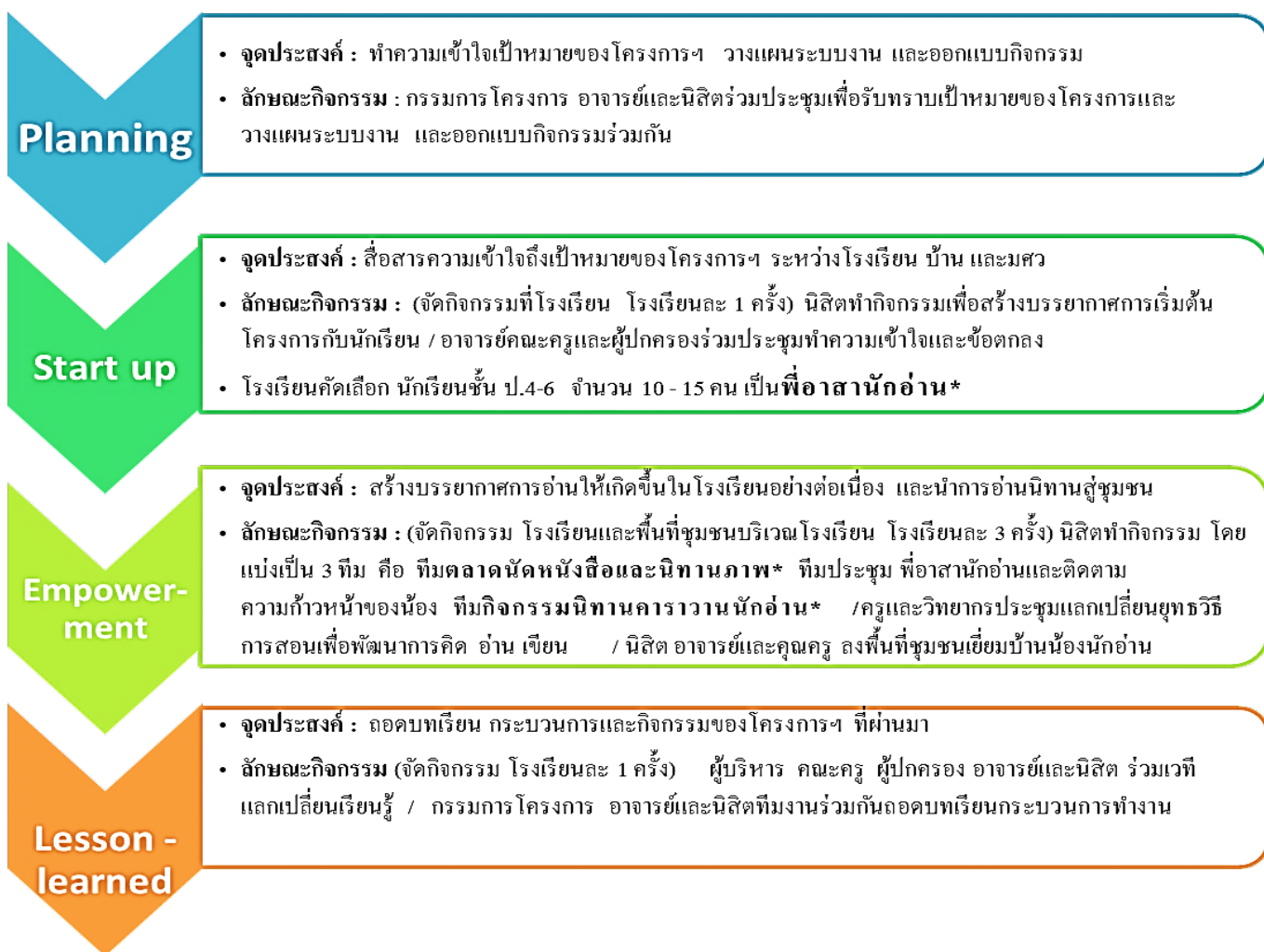
รายงานผลการดำเนินโครงการในภาพรวมเป็นรายสถาบัน

1. ผลการดำเนินงานโครงการในภาพรวมของทุกโครงการที่สถาบันรับผิดชอบ ในลักษณะการบรรยายสรุปตามหัวข้อดังนี้ (ความยาวประมาณ 2 หน้า)
 - 1.1 สถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีโครงการ 1 โครงการ คือ รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนโดยใช้แนวคิดทุนทางสังคมและการเสริมพลังเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก งบประมาณ 136,000 บาท มีคณะทำงานในส่วนของพี่เลี้ยง ผู้ประสาน จำนวน 7 คน การบริหารจัดการโครงการจัดทำในรูปแบบของคณะกรรมการโครงการ ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ เป็นที่ปรึกษาโครงการ คณะทำงานส่วนพี่เลี้ยงและเจ้าหน้าที่สนับสนุน เป็นคณะกรรมการโครงการ และผู้บริหารโรงเรียนและผู้แทนครูทั้ง 4 โรงเรียน ร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการ การทำงานดำเนินการในรูปแบบผสม ในการลงพื้นที่เพื่อพบปะกับคุณครูในโรงเรียน และ ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการอ่าน จัดประชุมออนไลน์ในสถานการณ์ที่ ศบค ประกาศ มีการเยี่ยมเยียนให้การสนับสนุน หนุนเสริมการจัดกิจกรรมทั้งในโรงเรียนและชุมชน ทั้ง 4 แห่ง ประชุมเพื่อถอดบทเรียนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมการอ่านระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน (Lesson Learned) และจัดตั้งกลุ่ม PLC คณะครูที่ร่วมโครงการ
 - 1.2 โรงเรียน จำนวน 4 โรงเรียน ประกอบด้วย 1.โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง 2.โรงเรียนวัดท่าซ่อย (ศาสนกิจโกศล) 3.โรงเรียนบ้านคลองสามวิทยา(ประชาสามัคคี) 4. โรงเรียนวัดพิบูลแก้ว เด็ก ครูและผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสใช้หนังสือนิทานภาพ (หนังสือที่เหมาะสมกับการอ่านในระยะเริ่มแรกของเด็ก (early literacy)) ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาเด็ก เกิดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียน ชุมชนผ่านกิจกรรมสร้างบรรยากาศการอ่าน เพิ่มประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง) ทำให้เกิดการอ่านที่ต่อเนื่องเพื่อก่อร่างเป็นนิสัยการอ่านต่อไป ลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสของการเข้าถึงหนังสือภาพและหนังสือนิทานภาพ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการอ่านของเด็กในระยะเริ่มแรก ช่วยลดค่าใช้จ่ายในระดับครัวเรือนในการจัดซื้อหนังสือให้กับเด็กได้อ่านหนังสือที่มีความหลากหลาย และจำนวนมากเพียงพอ
 - 1.3 ครู คุณครู 31 คน จาก 4 โรงเรียนได้รับ แนวทาง การฝึกกิจกรรมเล่า “หนังสือภาพสำหรับเด็ก” (Picture Book for Children) เป็นเครื่องมือหลักสำคัญสำหรับโครงการ ทั้งนี้เพราะเป็นสื่อในการเข้าถึงผู้ใหญ่ที่อยู่แวดล้อมเด็กเพื่อไปสู่ตัวเด็กได้อย่างแนบเนียน หนังสือภาพเป็นเครื่องมือที่มีราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับเครื่องมืออื่น ใช้ได้ง่าย มีพลังต่อการรับรู้ของเด็กเล็กๆ มากที่สุด หนังสือภาพสำหรับเด็กเป็นหนังสือที่ถูกออกแบบมาเพื่อ “การอ่านให้ฟัง” ซึ่งเป็นบันไดก้าวแรกที่สำคัญสู่การอ่านของเด็กในระยะต่อไป แต่มักเป็นก้าวย่ำที่ถูกละเลยและผลักไล่ให้เด็กเริ่มต้นการอ่านออกด้วยการสะกดคำ ในขณะที่เด็กยังขาดทักษะการฟัง การสนใจจดจ่อ คลังคำศัพท์และความสามารถในการเข้าใจ “ความ” ของเรื่องราวที่มีความหมายต่อตัวเด็ก การอ่านสะกดคำ หรือที่ผู้ใหญ่คาดหวังให้เด็กอ่านออกเขียนได้โดยขาดทักษะเบื้องต้นดังกล่าว ทำให้การเริ่มต้นการอ่านไม่สนุก เป็นกระบวนการที่ยาก เน้นซ้ำ และอาจส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กในระยะยาว อนึ่งการเข้าไปดำเนินกิจกรรมของโครงการ

ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารและคณะครู ทำให้ครูที่เข้าร่วมกระบวนการมองเห็นความสุขของเด็กจากการอ่านหนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัย และคุณค่าของ “การอ่านให้ฟัง”

1.4 นักเรียน นักเรียน “นักอ่านรุ่นเยาว์” และ “อาสา นักอ่าน” จำนวน 604 คน จากดำเนินกิจกรรม Start up และ Empowerment ในกลุ่มเป้าหมาย พบว่าทุกโรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดช่วงเวลาให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งนิทานคาราวานนักอ่าน ตลาดนัดและหนังสือนิทานภาพ รวมถึงจัดนักเรียนชั้นป.4-6 มาเป็นพี่อาสาสมัคร การจัดกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศของการอ่านที่มีความสุข มีความสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพียงพอทำให้เกิดนักอ่านรุ่นเยาว์บรรลุตามเป้าหมาย นักอ่านรุ่นเยาว์มีโอกาสได้รู้จักหนังสือนิทานภาพที่โครงการได้คัดสรรให้เหมาะกับการอ่านในระยะแรกเริ่ม (early literacy) รวมทั้งส่งเสริมให้พี่อาสาสมัครของแต่ละโรงเรียนจัดกิจกรรม “อ่านให้ฟัง” อย่างสม่ำเสมอ มีการทำความเข้าใจและส่งเสริมให้ผู้ปกครอง “อ่านให้ฟัง” เมื่อกลับไปที่บ้าน อนึ่งการอ่านให้ฟังของพี่อาสาสมัครนอกจากจะเป็นการช่วยให้น้องปฐมวัยซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักได้รับประสบการณ์ในการอ่านผ่านการอ่านให้ฟังแล้ว ยังส่งผลต่อการพัฒนาการอ่านของพี่อาสาสมัครอีกด้วย

1.5 สะท้อนความคิดเห็นต่อการดำเนินโครงการ

2. วิธีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการของสถาบัน (บรรยาย 10 บรรทัดหรืออาจจะบุเป็นข้อๆได้)

รอบการประเมิน	วิธีการประเมิน/กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
ก่อนดำเนินโครงการ	ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการในพื้นที่และประชุมให้ข้อเสนอต่อการดำเนินงานเป็นระยะ	รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ
ระหว่างดำเนินโครงการ	ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการในพื้นที่และประชุมให้ข้อเสนอต่อการดำเนินงานเป็นระยะ	รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ
หลังการดำเนินโครงการ	ประเมินผลลัพธ์กิจกรรมภายหลังกิจกรรม โดยการประเมินเชิงกระบวนการ	1. จัดทำรายงานการดำเนินงาน ความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค การเรียนรู้ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ

3. คัดเลือกโครงการ/กิจกรรม (1-3 โครงการ/โรงเรียน) ที่มีการดำเนินงานได้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ของโครงการ มีความน่าสนใจหรือมีแนวปฏิบัติที่สามารถสะท้อนผลความสำเร็จได้ชัดเจนในการส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนสามารถร่วมกันพัฒนาการเรียนการสอนจนประสบผลสำเร็จในการยกระดับคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งจัดเป็นกรณีต้นแบบที่ดี (Best Practice) ตามโครงการฯ ที่สามารถนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน /ชุมชน เพิ่มมุมมองใหม่และสร้างแรงบันดาลใจให้ครูพัฒนาตนเอง อันส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างชัดเจนต่อเนื่อง สามารถเป็นแบบอย่างได้ พร้อมระบุเหตุผลที่สนับสนุนความเป็นต้นแบบที่ดี หรือมีแนวโน้มที่จะเป็นต้นแบบที่ดีได้หากได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง (โปรดแนบรายละเอียดไว้ในท้ายรายงานนี้)

ไม่มี เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้การดำเนินโครงการ ไม่ต่อเนื่องในพื้นที่ มีการปรับกิจกรรมอยู่ตลอด จึงไม่พบกรณีตัวอย่างที่ดี จากโครงการ และ 4 โรงเรียน

4. คัดเลือกสื่อ ที่สามารถเป็นต้นแบบได้ ไม่ว่าจะเป็สื่อที่สถาบันที่เลี้ยงพัฒนาขึ้น หรือโรงเรียนพัฒนาขึ้นจากความรู้/ทักษะที่ได้รับการพัฒนาโดยสถาบันที่เลี้ยง หรือที่สถาบันที่เลี้ยงและโรงเรียนช่วยกันพัฒนาขึ้น โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของครู นักเรียนได้ผลดี มีความเป็นนวัตกรรม สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นสื่อต้นแบบได้ โดยขอให้ระบุลักษณะของสื่อ ในประเภทใดต่อไปนี้

ลำดับ	รหัสโครงการ/ รหัสโรงเรียน	ชื่อสื่อ	บรรยายสรุปลักษณะของสื่อ จุดเด่น ระดับการใช้งานและประโยชน์ในการเรียนสอน (ไม่เกิน 7 บรรทัด)ทั้งนี้สามารถ แนบรายละเอียดภาพ VDO ด้วย link/QR Codeต่อท้ายคำบรรยายได้
1. กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ของเด็กไทย			
1.1	2	กิจกรรมตลาดนัดหนังสือ อาสาสมัครอ่าน กิจกรรม	เด็ก ครูและผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสใช้หนังสือนิทานภาพ (หนังสือที่เหมาะสมกับการอ่านในระยะเริ่มแรกของเด็ก

ลำดับ	รหัสโครงการ/ รหัสโรงเรียน	ชื่อสื่อ	บรรยายสรุปลักษณะของสื่อ จุดเด่น ระดับการใช้งานและประโยชน์ ในการเรียนสอน (ไม่เกิน 7 บรรทัด)ทั้งนี้สามารถ แนบรายละเอียด ภาพ VDO ด้วย link/QR Codeต่อท้ายคำบรรยายได้
		นิทานคาราวานนักอ่าน และถุงหนังสือเพื่อน้อง	<p>(early literacy)) ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาเด็กเกิดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชนผ่านกิจกรรมสร้างบรรยากาศการอ่าน เพิ่มประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง)</p> <p>ทำให้เกิดการอ่านที่ต่อเนื่องเพื่อก่อร่างเป็นนิสัยการอ่านต่อไป และลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสของการเข้าถึงหนังสือภาพ และหนังสือนิทานภาพ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการอ่านของเด็กในระยะเริ่มแรก ช่วยลดค่าใช้จ่ายในระดับครัวเรือนในการจัดซื้อหนังสือให้กับเด็กได้อ่านหนังสือที่มีความหลากหลายและจำนวนมากเพียงพอ</p>
2. กิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์			
3. กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่			
4. กิจกรรมอื่น ๆ (ตามความต้องการร่วมกันของโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษา)			

ส่วนที่ 2

รายงานผลการดำเนินงานเป็นรายโครงการ

1. รหัสและชื่อโครงการ รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนโดยใช้แนวคิดทุนทางสังคมและการเสริมพลังเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

2. โครงการนี้อยู่ภายใต้ 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ (โปรดเลือกที่สอดคล้องมากที่สุดเพียง 1 กิจกรรม)

✓ กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ของเด็กไทย

กิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดค้นและเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตนเอง ครอบคลุม โรงเรียนและชุมชน

กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงาน ทุกภาคส่วนในพื้นที่ โดยบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิชาการ วิชาชีพและทักษะชีวิต เพื่อสร้างรายได้ สร้างอาชีพ และยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน

กิจกรรมอื่น ๆ (ตามความต้องการร่วมกันของโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะกิจกรรมที่สามารถส่งผลให้โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านคุณภาพการศึกษาได้อย่างรวดเร็วหรือเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น กิจกรรมการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีและสารสนเทศ (IT) เพื่อการเรียนการสอน เป็นต้น)

3. หัวหน้าโครงการ

ชื่อหัวหน้าโครงการ (ภาษาไทย) ดร.กัมปนาท บริบูรณ์

(ภาษาอังกฤษ) Gumpanat Boriboon

ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

หน่วยงานต้นสังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถานที่ติดต่อ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทรศัพท์ .026495000 ต่อ 11124 .โทรสาร 022600124 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 0815536951

e-mail gumpanat@gs.swua.c.th.

4. ผู้ประสานโครงการ

ชื่อหัวหน้าโครงการ/ผู้ร่วมโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์

คุณวุฒิ (สาขาความชำนาญ) การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาตลอดชีวิต

หน่วยงานต้นสังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถานที่ติดต่อ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทรศัพท์ .026495000 ต่อ 11124 .โทรสาร 022600124 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 0815536951

e-mail gumpanat@gs.swu.ac.th.

ความรับผิดชอบในโครงการ .หัวหน้าโครงการ

5. ข้อมูลพื้นฐานของโครงการ

5.1 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานการอ่าน ผ่านการออกแบบกิจกรรมและกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ ในระดับโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน สามารถปรับใช้และขยายผลได้
2. เพื่อพัฒนาครู ผู้ปกครองและอาสาสมัครนักอ่านให้มีความรู้และทักษะในการใช้หนังสือเพื่อการเรียนรู้และการคิดของผู้เรียน
3. เพื่อพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการสร้างพื้นฐานการอ่านผ่านการสร้างพื้นที่การอ่านในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายผู้ปกครอง

- ประเด็นที่ต้องการพัฒนา (ในเชิงสาระเนื้อหา เรื่องที่จะพัฒนา)

1. กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชนผ่านกิจกรรมสร้างบรรยากาศการอ่าน
เพิ่มประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง) ทำให้เกิดการอ่านที่ต่อเนื่องเพื่อก่อร่างเป็นนิสัยการอ่าน

5.2 กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา

ลำดับ ที่	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด	ขนาดโรงเรียน (จำนวนนักเรียนทั้งหมด)	จำนวนครูที่ รับการพัฒนา	จำนวนนักเรียนที่ รับการพัฒนา
	วัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง	นครนายก	กลาง(25)	11	225
	ท่าซ้อย(ศาสนกิจโกศล)	นครนายก	เล็ก(68)	5	68
	บ้านคลอง 3 วิทยา(ประชา สามัคคี)	นครนายก	เล็ก (41)	2	41
	วัดพิบูลแก้ว	นครนายก	กลาง (270)	13	270
	รวมทุกโรงเรียน			31	604

5.3 พื้นที่ดำเนินการ

ครูอัปเดตต่อทคอม (Kruupdate.com, 2017) กล่าวว่าจากสถานการณ์ การศึกษาของชาติ ล่าสุด (พ.ศ. 2560) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เผยแพร่ผลสำรวจ พบว่าเด็กไทยอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ยังมีอยู่เป็นจำนวนมากปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ในสังคมไทยจึงเป็นปัญหาที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ มีทั้งการแสดงให้ เห็นถึงปัญหา มีการเสนอแนะแนวทาง มีการแสดงอาการวิตกกังวลถึงคุณภาพการศึกษาและคุณภาพของคนไทย ที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศและการแข่งขัน ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test : RT) ปีการศึกษา 2561 ของจังหวัดนครนายก พบว่าการประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test : RT)ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยลดลงกว่าปีการศึกษา 2560 (-3.01) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงสุด ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่านรู้เรื่อง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74.11 รองลงมา ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่านออกเสียง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 69.31 เมื่อเปรียบเทียบระดับเขตพื้นที่ ปีการศึกษา 2560 – 2561 พบว่า ผลการทดสอบ RT มีคะแนน เฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้นในด้านการอ่านรู้เรื่อง แต่คะแนนเฉลี่ยร้อยละลดลงในด้านการอ่านออกเสียง เมื่อเปรียบเทียบระดับเขตพื้นที่กับระดับ สพฐ. ปีการศึกษา 2561 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ สูงกว่าระดับ สพฐ. ทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบระดับเขตพื้นที่กับระดับประเทศ ปีการศึกษา 2561 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละสูงกว่าระดับประเทศ ทุกด้าน จุดที่ควรพัฒนา จากการพิจารณาประเมินความสามารถด้านการอ่าน (Reading Test : RT) ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยพิจารณา

จากคะแนนเฉลี่ยร้อยละในแต่ละความสามารถ พบว่า ความสามารถที่ควรพัฒนามากที่สุด ได้แก่ ความสามารถด้านการอ่านออกเสียง เพราะมีคะแนน เฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าปีการศึกษา 2560 (สพป.นครนายก: 2563) ทั้งนี้รากฐานการอ่านไม่สามารถสร้างขึ้นได้จากทางโรงเรียนเพียงลำพังจำเป็นต้องมีตัวช่วยสำคัญจากที่บ้านด้วย ความท้าทายที่จะช่วยเหลือครอบครัวให้สามารถทำบทบาทนี้ได้ หรือหาหนทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการส่งเสริมครอบครัวที่มีสภาพอ่อนแอเช่นนี้ตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กในพื้นที่ และเพื่อให้องค์ความรู้ที่ได้จากการทำงานที่จะเกิดขึ้นนี้สามารถสร้างชุดความรู้และเครื่องมือการเสริมสร้างพลังให้กับครอบครัวในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กที่สามารถพัฒนาต่อยอดและขยายผลได้ในบริบทจริง ทางโครงการฯ จึงได้วางแผนการบูรณาการ รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนโดยใช้แนวคิดทุนทางสังคมและการเสริมพลังเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก” เพื่อเก็บองค์ความรู้และต่อยอดสู่การพัฒนาโครงการฯ ในระยะต่อไป

5.4 ผลผลิตที่เกิดขึ้น (ดูเอกสารข้อตกลงโครงการของสป.อว. ปี 2564 หน้า 5 ข้อ 8 และเพิ่มเรื่อง ชุมชน กับ เครือข่ายโรงเรียนร่วมพัฒนา และ ที่หน้า 4 ข้อ 7 ประกอบการรายงาน)

ผลผลิตเชิงปริมาณ	จำนวน	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมินความสำเร็จ
1.จำนวนพื้นที่การอ่านในชุมชน	4 พื้นที่	เชิงปริมาณ : จำนวนพื้นที่การอ่านในชุมชน ไม่น้อยกว่า 4 พื้นที่ จำนวนอาสาสมัครอ่าน (50 คน) เชิงคุณภาพ : การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่การอ่านใน 4 โรงเรียน	<u>แบบสำรวจ</u> จำนวนพื้นที่การอ่านในชุมชน และลักษณะทางกายภาพ/ความสัมพันธ์ทางสังคม
2.จำนวนอาสาสมัครอ่าน	50 คน	เชิงปริมาณ : จำนวนครู ครูผู้ดูแลเด็ก และกระบวนกรสร้างบรรยากาศการอ่าน (31 คน) จำนวนผู้ปกครองเด็กปฐมวัย (200 คน) เชิงคุณภาพ : ร้อยละ 80 ของครู/ผู้ปกครองที่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือเพื่อการเรียนรู้และการคิดของเด็ก ช่วงเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือให้เด็กฟังเพิ่มมากขึ้น	แบบสำรวจจำนวนที่อาสาสมัครอ่าน (ป.4 - 6)
3.จำนวนนักอ่านรุ่นเยาว์	604 คน	เชิงปริมาณ : จำนวนนักอ่านรุ่นเยาว์ที่เข้าร่วมโครงการ (604 คน) เชิงคุณภาพ :	<u>แบบสำรวจ</u> จำนวนนักอ่านรุ่นเยาว์ (ปฐมวัย - ป.3) <u>แบบสังเกต/แบบสัมภาษณ์</u> <u>นักเรียน</u>

		การเข้าร่วมกิจกรรม อย่างสม่ำเสมอ / ความ พึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ <u>บันทึกการอ่านของนักเรียน</u> ประเมินความก้าวหน้าในการ อ่าน
4.ครู ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็กและ กระบวนการสร้างบรรยากาศการ อ่าน	231คน	เชิงปริมาณ : จำนวนครู ครูผู้ดูแลเด็ก และกระบวนการสร้าง บรรยากาศการอ่าน (31 คน) จำนวนผู้ปกครองเด็ก ปฐมวัย (200 คน) เชิงคุณภาพ : ร้อยละ 80 ของครู/ ผู้ปกครองที่มีความรู้ เกี่ยวกับการใช้หนังสือ เพื่อการเรียนรู้และการ คิดของเด็ก ช่วงเวลาที่ใช้ในการอ่าน หนังสือให้เด็กฟังเพิ่ม มากขึ้น	<u>แบบสังเกต/แบบสัมภาษณ์</u> <u>นักเรียน</u> ระดับความพึงพอใจ <u>บันทึกการอ่านของนักเรียน</u> ประเมินความก้าวหน้าในการ อ่าน

ผลผลิตเชิงคุณภาพ	จำนวน	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมินความสำเร็จ
1.การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ การอ่านใน 4โรงเรียน	4 พื้นที่	เชิงปริมาณ : จำนวนพื้นที่การอ่านใน ชุมชน ไม่น้อยกว่า 4 พื้นที่ จำนวนอาสาสมัครอ่าน (50คน) เชิงคุณภาพ : การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในพื้นที่การอ่าน	สภาพกายภาพพื้นที่การอ่าน ในชุมชน
2.ร้อยละ ของครู/ผู้ปกครองที่มี ความรู้เกี่ยวกับการใช้หนังสือเพื่อ การเรียนรู้และการคิดของเด็ก ช่วงเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือให้	ร้อยละ 80	เชิงคุณภาพ : ร้อยละ 80 ของครู/ ผู้ปกครองที่มีความรู้ เกี่ยวกับการใช้หนังสือ	แบบสอบถาม /การสัมภาษณ์

เด็กฟังเพิ่มมากขึ้น		เพื่อการเรียนรู้และการ คิดของเด็ก ช่วงเวลาที่ใช้ในการอ่าน หนังสือให้เด็กฟังเพิ่ม มากขึ้น	
---------------------	--	--	--

5.5 ดัชนีชี้วัดความสำเร็จของโครงการ (ในภาพรวม) ดูข้อตกลงโครงการของสป.อว. หน้า 4 ประกอบ)

กิจกรรมสร้างบรรยากาศการอ่าน เพิ่มประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง) ทำให้เกิดการอ่านที่ต่อเนื่องเพื่อ
ก่อร่างเป็นนิสัยการอ่านลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสของการเข้าถึงหนังสือภาพและหนังสือนิทานภาพ ซึ่งเป็นเครื่องมือ
สำคัญสำหรับการอ่านของเด็กในระยะเริ่มแรก ช่วยลดค่าใช้จ่ายในระดับครัวเรือนในการจัดซื้อหนังสือให้กับเด็กได้อ่าน
หนังสือที่มีความหลากหลาย และจำนวนมากเพียงพอ

5.6 โปรตุระบุชื่อ สื่อและนวัตกรรมทั้งหมด ที่เป็นผลผลิตจากโครงการ ตามประเภทกิจกรรม

ลำดับ	ชื่อของสื่อ จำแนกตามกิจกรรม	บรรยายลักษณะของสื่อ การใช้ประโยชน์ ความยาวไม่เกิน 7 บรรทัด และแนบ link หรือ QR Code แสดงรายละเอียด ภาพ / VDO clip
1. กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ของเด็กไทย		
1.1	กิจกรรมตลาดนัดหนังสือ อาสาสมัครอ่าน กิจกรรม นิทานคาราวานนักอ่าน และถุหนังสือเพื่อน้อง	เด็ก ครูและผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสใช้หนังสือนิทานภาพ (หนังสือที่เหมาะสมกับการอ่านในระยะเริ่มแรกของเด็ก (early literacy)) ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาเด็กเกิดกิจกรรมเชื่อม ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียน ชุมชนผ่านกิจกรรมสร้างบรรยากาศ การอ่าน เพิ่มประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง) ทำให้เกิดการอ่านที่ต่อเนื่องเพื่อก่อร่างเป็นนิสัยการอ่านต่อไปและลด ความเหลื่อมล้ำในโอกาสของการเข้าถึงหนังสือภาพและหนังสือนิทาน ภาพ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการอ่านของเด็กในระยะเริ่มแรก ช่วย ลดค่าใช้จ่ายในระดับครัวเรือนในการจัดซื้อหนังสือให้กับเด็กได้อ่าน หนังสือที่มีความหลากหลาย และจำนวนมากเพียงพอ
2. กิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์		
2.1		
3. กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่		
ลำดับ	ชื่อของสื่อ	บรรยายลักษณะของสื่อ การใช้ประโยชน์ ความยาวไม่เกิน 5 บรรทัด และแนบ link หรือ QR Code แสดงรายละเอียด ภาพ / VDO clip

จำแนกตามกิจกรรม	
4. กิจกรรมอื่น ๆ (ตามความต้องการร่วมกันของโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษา)	

หมายเหตุ : หากสื่อใดที่ท่านคิดว่าเป็นสื่อที่มีคุณค่านวัตกรรม และสามารถเป็นสื่อต้นแบบ/สามารถนำไปพัฒนาเป็นสื่อต้นแบบได้ โปรดใช้ตัวเน้น ที่หัวข้อเรื่อง/ชื่อสื่อ และคำบรรยาย

6. การดำเนินโครงการสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (โปรดเลือกนโยบาย พร้อมทั้งอธิบายความสอดคล้องกับการดำเนินงาน)

6.1 การดำเนินโครงการสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล

✓ 6.1.1 ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทุกช่วงวัย (โปรดเลือกนโยบายที่สอดคล้องมากที่สุด เพียง 1 ข้อ)

มุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครู

✓ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ส่งเสริมหลักคิดที่ถูกต้อง

6.1.2 การเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 (โปรดเลือกนโยบายที่สอดคล้องมากที่สุด เพียง 1 ข้อ)

ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ

6.2 การดำเนินโครงการสอดคล้องกับนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (โปรดเลือกนโยบายที่สอดคล้องมากที่สุด เพียง 1 ข้อ)

✓ สร้างและพัฒนาคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 (ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ขับเคลื่อน

การพัฒนาทักษะแห่งอนาคต)

สร้างและพัฒนาองค์ความรู้ (ขับเคลื่อนการวิจัยให้ตอบโจทย์ประเทศทั้ง Farming,

Active Aging)

สร้างและพัฒนานวัตกรรม (นวัตกรรมชุมชน, นวัตกรรมสังคม)

7. ผลการดำเนินงาน (ให้ระบุผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ)

ตารางแสดงแผนการดำเนินโครงการเปรียบเทียบกับผลการดำเนินโครงการ

แผนการดำเนินโครงการ	ผลการดำเนินโครงการ
1. การพัฒนาครู	ประชุมเพื่อสื่อสารความเข้าใจระหว่างโรงเรียน บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนและ-จัดเตรียมความพร้อม (Planning) ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเป็นอย่างดี
2. การพัฒนานักเรียน	เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนครอบครัวนักอ่านและติดตามความก้าวหน้าของห้องนักอ่าน ผ่าน

แผนการดำเนินโครงการ	ผลการดำเนินโครงการ
	กิจกรรมตลาดนัดหนังสือและถุงหนังสือเพื่อน้อง
3. การเชื่อมโยงสู่ชุมชน	เกิดพื้นที่การอ่านในชุมชน 4 พื้นที่
4. กิจกรรมโรงเรียนร่วมพัฒนา	การประชุมเชิงปฏิบัติการฝึกทักษะการอ่านเพิ่ม ประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง) ของครูทั้ง 4 โรงเรียน

8. ผลที่ได้รับ (ในภาพรวมของการพัฒนา)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในภาพรวม		
โรงเรียน	ครู	นักเรียน
การจัดการความรู้และ PLC ปฏิบัติการฝึกทักษะการอ่านเพิ่ม ประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง) ของครูทั้ง 4 โรงเรียน	ได้รับการพัฒนาด้านความรู้ และทักษะในการใช้หนังสือ เพื่อการเรียนรู้และการคิดผ่าน กระบวนการ Read Aloud	มีพื้นฐานการอ่านและการคิด ผ่านการ ออกแบบกิจกรรมและกระบวนการที่มี ประสิทธิภาพในระดับโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน สามารถปรับใช้และขยายผลได้

๙. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

ไม่ได้ทำการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เนื่องจากกิจกรรมเป็นการส่งเสริมการอ่าน การเล่านิทาน การจัดถุงหนังสือเพื่อน้องในช่วงท้ายของโครงการ เพื่อให้เด็กได้มีการอ่าน และได้รับฟังการเล่านิทานภาพ

ก่อนเข้าร่วมโครงการ		หลังเข้าร่วมโครงการ		ระบุการเปลี่ยนแปลงที่สะท้อน ผลการเรียนรู้	
ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน	ครู	นักเรียน
๑. กิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ของเด็กไทย					
๒. กิจกรรมพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
๓. กิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานทุกภาคส่วนในพื้นที่					
๔. กิจกรรมอื่น ๆ (ตามความต้องการร่วมกันของโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษา)					

9. งบประมาณในการดำเนินโครงการ

9.1 ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย จำนวน . 136,000 บาท

9.2 รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ

ที่	รายการค่าใช้จ่าย(รายการกิจกรรม)	จำนวนเงิน (บาท)	(ร้อยละของค่าใช้จ่ายทั้งหมด)
๑.	ค่าเช่ารถตู้ จาก มศว กรุงเทพมหานคร ไป จังหวัด นครนายก (4 ครั้งๆละ 1 วันๆละ 2,500 บาท รวม 4 โรงเรียน) (4x2,500x4)	40,000 บาท	29.4
๒.	ค่าอาหารกลางวันของคณะทำงาน (20คนx 120 บาทX 4โรงเรียน X 4 ครั้ง)	38,400 บาท	28.2
๓.	ค่าอาหารกลางวันในการประชุม โรงเรียนคู่พัฒนา (10 คนX120บาท X4 ครั้ง)	4,800 บาท	3.5
๔.	ค่าวัสดุ (สำหรับจัดทำสื่อการเล่า นิทานและการอ่าน เช่น ผ้า กระดาษ สี) กาว อุปกรณ์ตกแต่ง ไม้ สีไม้ สี เทียน ชั้นกระดาษสำหรับวางนิทาน เป็นต้น)	16,800บาท	12.4
๕.	ค่าสื่อ หนังสือ สำหรับหมุนเวียนในการจัดทำกิจกรรมอาสาสมัครนักรอ่าน ในชุมชนรอบโรงเรียนทั้ง 4 ชุมชน (4 ชุดๆละ 5,000 บาท)	20,000 บาท	14.7
๖	ค่าใช้จ่ายในการจัดทำเวทีชุมชน แลกเปลี่ยน โรงเรียนคู่พัฒนาและ ชุมชนที่เกี่ยวข้อง (4ครั้งๆละ 4,000 บาท)	16,000 บาท	11.8
รวม		136,000	100

9.3 ได้รับการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนอื่นๆ ในรูปแบบใดๆ (ถ้ามี โปรดระบุ)

10. ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแผนพัฒนาในอนาคต การดำเนินโครงการ (ที่สำคัญที่สุด 3 อันดับ)

1) ในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน ทางโครงการและโรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมในพื้นที่ได้เนื่องจากสถานการณ์โควิด จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมไปตามสถานการณ์
แนวทางแก้ไข (ที่สำคัญที่สุด 3 อันดับ)

1) จัดกิจกรรมที่ปรับจากลงทำในโรงเรียน เป็นส่งถุงหนังสือเพื่อน้อง และคลิปนิทานส่งให้ทางโรงเรียน

ความพึงพอใจ/ความประทับใจในการดำเนินโครงการ (ที่สำคัญที่สุด 3 อันดับ)

1. พัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานการอ่านและการคิด ผ่านการออกแบบกิจกรรมและกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในระดับโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน สามารถปรับใช้และขยายผลได้
2. พัฒนาครูด้านความรู้และทักษะในการใช้หนังสือเพื่อการเรียนรู้และการคิดผ่านกระบวนการ Read Aloud
3. พัฒนาเครือข่ายเยาวชนรักการอ่านและประสานความร่วมมือบ้านและโรงเรียน

11. ผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

(ขอให้ระบุผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของโครงการ รวมถึงความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ)

11.1 ผลลัพธ์

- 1). ผู้เรียนมีพื้นฐานการอ่านและการคิดผ่านกิจกรรมและกระบวนการที่ออกแบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ครู ผู้ปกครอง อาสาสมัครนักอ่านมีความรู้และทักษะในการใช้หนังสือเพื่อการเรียนรู้และการคิดของผู้เรียน
- 3) พื้นที่การอ่านในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายครอบครัวนักอ่าน

11.2 ผลกระทบที่เกิดขึ้น

- 1) เด็ก ครูและผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสใช้หนังสือนิทานภาพ (หนังสือที่เหมาะสมกับการอ่านในระยะเริ่มแรกของเด็ก (early literacy)) ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาเด็ก
- 2) เกิดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียน ชุมชนผ่านกิจกรรมสร้างบรรยากาศการอ่าน เพิ่มประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง) ทำให้เกิดการอ่านที่ต่อเนื่องเพื่อก่อร่างเป็นนิสัยการอ่านต่อไป
- 3) ลดความเหลื่อมล้ำในโอกาสของการเข้าถึงหนังสือภาพและหนังสือนิทานภาพ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการอ่านของเด็กในระยะเริ่มแรก ช่วยลดค่าใช้จ่ายในระดับครัวเรือนในการจัดซื้อหนังสือให้กับเด็กได้อ่านหนังสือที่มีความหลากหลาย และจำนวนมากเพียงพอ

11.3 ความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ

สร้างเสริมความเข้าใจในการนำความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมนิสัยการรักการอ่านไปใช้ในการทำงานกับเด็กไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. กิจกรรมการอ่านหนังสือนิทานภาพ (หนังสือที่เหมาะสมกับการอ่านในระยะเริ่มแรกของเด็ก (early literacy)) ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาเด็ก
2. กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชนผ่านกิจกรรมสร้างบรรยากาศการอ่าน เพิ่มประสบการณ์การฟัง (read aloud /อ่านให้ฟัง) ทำให้เกิดการอ่านที่ต่อเนื่องเพื่อก่อร่างเป็นนิสัยการอ่านต่อไป

12. บทสรุปผู้บริหาร (ความยาว ปรับให้พอดี 4 หน้า)

รหัสโครงการ.....ชื่อโครงการ รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนโดยใช้แนวคิดทฤษฎีทางสังคมและการเสริมพลังเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก
ดำเนินการโดย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ โรงเรียนวัดสันติธรรมราษฎร์บำรุง โรงเรียนวัดท่าข่อย(ศาสนิกกิจโกศล) โรงเรียนบ้านคลองสามวิทยา(ประชาสามัคคี) โรงเรียนวัดพิบูลแก้ว
ผู้ดำเนินโครงการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์

โครงการมีแนวคิดสำคัญ 2 ประการในการดำเนินกิจกรรม คือ

(1) ให้ความสำคัญของการสร้าง

วัฒนธรรมการอ่านให้เกิดขึ้นต้องเริ่มจากการอ่านที่นำมาซึ่งความสุขความเพลิดเพลินแก่เด็ก แล้วจึงค่อยๆยกระดับความเพลิดเพลินเป็นการพัฒนาปัญญาเพื่อนำสู่สุขภาวะในวิถีชีวิตทั้งในระดับปัจเจกและระดับสังคม

(2) การสร้างวัฒนธรรมการอ่านให้กับเด็กต้องอาศัยความร่วมมือรวมพลังทั้งในระดับโรงเรียน ห้องเรียน ครอบครัว ชุมชน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักวิชาการและนิสิตครูเป็นผู้ร่วมเรียนรู้ในการจัดกระบวนการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสมกับบริบทของเด็ก

ผลการดำเนินการโครงการ

1.พัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานการอ่านและการคิด ผ่านการออกแบบกิจกรรมและกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในระดับโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน สามารถปรับใช้และขยายผลได้

2.พัฒนาครูด้านความรู้และทักษะในการใช้หนังสือเพื่อการเรียนรู้และการคิดผ่านกระบวนการ Read Aloud

3.พัฒนาเครือข่ายเยาวชนรักการอ่านและประสานความร่วมมือบ้านและโรงเรียน

การทำโครงการมีการบูรณาการทั้งในรูปแบบการสอนแบบโครงงาน (Project Based Approach) เพื่อมอบหมายชิ้นงานจากโจทย์ในพื้นที่จริงการศึกษาเรียนรู้ร่วมกันนิสิตและอาจารย์ในพื้นที่ทำให้เห็นกรณีศึกษา (Case Study) ที่นำไปอภิปรายพูดคุยในชั้นเรียน ฝึกนิสิตให้มีทักษะกระบวนการคิด ไตร่ตรองสะท้อนคิด (Reflective Thinking) อย่างมีประสิทธิภาพ และรูปแบบการพัฒนากระบวนการทำงานของนิสิตในการลงพื้นที่จริงในแต่ละครั้งอย่างมีระบบ ตามวงจรการทำงานเชิงพัฒนา (Plan Do Check Action) ซึ่งเป็นทักษะชีวิตและวิชาชีพที่นิสิตสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในการทำงานต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นโอกาสสำคัญของนิสิตที่ได้ฝึกภาวะผู้นำที่เข้าใจสภาพสังคม มีจิตสำนึกที่จะเอื้อประโยชน์แก่ผู้อื่นบนฐานของความรู้และความตระหนักถึงความเป็นพลเมืองที่ตื่นตัว (Active Citizen) การร่วมมือกับโรงเรียนในการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ให้กับครอบครัวสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเยาวชน แต่ในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน ทางโครงการและโรงเรียนไม่สามารถจัดกิจกรรมในพื้นที่ได้เนื่องจากสถานการณ์โควิด จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมไปตามสถานการณ์

กิจกรรมที่จัด ประกอบด้วย 1.อาสาสมัครอ่าน : มีหน้าที่อ่านนิทานภาพให้น้องปฐมวัย ประถมต้นฟัง และเป็นผู้ช่วยพี่นิสิตในกิจกรรมตลาดนัดหนังสือและนิทานภาพ รวมถึงการลงพื้นที่ชุมชนเพื่อนำนิทานไปอ่านให้น้องฟังตามบ้าน

ตลาดนัดหนังสือและนิทานภาพ : เป็นการสร้างบรรยากาศการอ่านด้วยการให้เด็กมีประสบการณ์กับหนังสือและนิทานภาพที่หลากหลาย(ทั้งนี้เป็นหนังสือที่ได้รับการคัดสรรตามหลักเกณฑ์แล้วว่าเหมาะสมกับการอ่านในเด็กปฐมวัยและประถมต้น) พี่นิสิตและพี่อาสาสมัครอ่านพูดคุยกับน้องเกี่ยวกับหนังสือที่อ่าน

กิจกรรมนิทานคาราวานนักอ่าน : เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสุขจากการอ่าน ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ออกแบบให้มีความเกี่ยวข้องกับหนังสือ นิทานและการอ่านของเด็ก เช่น กิจกรรมเล่านิทานผ่านละคร ทำงานศิลปะ บันทึกนิทานอย่างอิสระ ฯลฯ

ลูกหนังสือเพื่อน้อง จัดนำหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กนักเรียนในแต่ละวัย นำส่งให้กับนักเรียนจำนวน 604 คนที่ไม่สามารถร่วมกิจกรรม ในช่วงที่มีสถานการณ์ประกาศปิดเรียน ตามประกาศ ศบค ได้ ทดแทนการจัดกิจกรรม ตลาดนัดนิทาน โดยทางโครงการฯ ประสานกับทางโรงเรียนนำมอบให้กับนักเรียน ในช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม 2564 ผลของโครงการ

1..เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานการอ่านและการคิด ผ่านการออกแบบกิจกรรมและกระบวนการที่มี ประสิทธิภาพในระดับโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน สามารถปรับใช้และขยายผลได้

นักเรียน “นักอ่านรุ่นเยาว์” และ “พี่อาสา

นักอ่าน” จำนวน 604 คน จากดำเนินกิจกรรม Start up และ Empowerment ในกลุ่มเป้าหมาย พบว่าทุก โรงเรียนให้ความร่วมมือในการจัดช่วงเวลาให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งนิทานคาราวานนักอ่าน ตลาดนัดและหนังสือ นิทานภาพ รวมถึงจัดนักเรียนชั้นป.4-6 มาเป็นพี่อาสาสมัคร การจัดกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศของการอ่านที่มีความสุข มีความสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพียงพอทำให้เกิดนักอ่านรุ่นเยาว์บรรลุตามเป้าหมาย นักอ่านรุ่นเยาว์มีโอกาส ได้รู้จักหนังสือนิทานภาพที่โครงการได้คัดสรรให้เหมาะกับการอ่านในระยะแรกเริ่ม (early literacy) รวมทั้งส่งเสริมให้ พี่อาสาสมัครของแต่ละโรงเรียนจัดกิจกรรม “อ่านให้ฟัง” อย่างสม่ำเสมอ มีการทำความเข้าใจและส่งเสริมให้ ผู้ปกครอง “อ่านให้ฟัง” เมื่อกลับไปบ้าน อนึ่งการอ่านให้ฟังของพี่อาสาสมัครนอกจากจะเป็นการช่วยให้น้อง ปฐมวัยซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักได้รับประสบการณ์ในการอ่านผ่านการอ่านให้ฟังแล้ว ยังส่งผลต่อการพัฒนาการอ่าน ของพี่อาสาสมัคร ฝึกความรับผิดชอบและการมีจิตอาสาของพี่นักอ่าน

“หนังสือภาพสำหรับเด็ก” (Picture Book for Children) เป็นเครื่องมือหลักสำคัญสำหรับโครงการ ทั้งนี้ เพราะเป็นสื่อในการเข้าถึงผู้ใหญ่ที่อยู่แวดล้อมเด็กเพื่อไปสู่ตัวเด็กได้อย่างแนบเนียน หนังสือภาพเป็นเครื่องมือที่มีราคา ไม่แพงเมื่อเทียบกับเครื่องมืออื่น ใช้ได้ง่าย มีพลังต่อการรับรู้ของเด็กเล็กๆ มากที่สุด หนังสือภาพสำหรับเด็กเป็น หนังสือที่ถูกออกแบบมาเพื่อ “การอ่านให้ฟัง” ซึ่งเป็นบันไดก้าวแรกที่สำคัญสู่การอ่านของเด็กในระยะต่อไป แต่มัก เป็นก้าวย่างที่ถูกละเลยและผลักไสให้เด็กเริ่มต้นการอ่านออกด้วยการสะกดคำ ในขณะที่เด็กยังขาดทักษะการฟัง การ สนใจจดจ่อ คลังคำศัพท์ และความสามารถในการเข้าใจ “ความ” ของเรื่องราวที่มีความหมายต่อตัวเด็ก การอ่านสะกด คำ หรือที่ผู้ใหญ่คาดหวังให้เด็กอ่านออกเขียนได้โดยขาดทักษะเบื้องต้นดังกล่าว ทำให้การเริ่มต้นการอ่านไม่สนุก เป็น กระบวนการที่ยาก เน้นซ้ำ และอาจส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กในระยะยาว อนึ่งการเข้าไปดำเนินกิจกรรมของ โครงการได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารและคณะครู ทำให้ครูที่เข้าร่วมกระบวนการมองเห็นความสุขของเด็ก จากการอ่านหนังสือที่เหมาะสมกับช่วงวัย และคุณค่าของ “การอ่านให้ฟัง”

โครงการได้กำหนดดีให้เกิดเครือข่ายครอบครัวรักการอ่าน จำนวน 10 ครอบครัว จากการลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรม เดือนละครึ่งต่อเนื่องตลอดภาคการศึกษา พบว่าผู้ปกครองให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม และจากการติดตามพบว่ามี การนำหนังสือนิทาน และใช้ “การอ่านให้ฟัง” ไปใช้ต่อที่บ้าน

การบูรณาการกับรายวิชาต่างๆ ทำให้นิสิตครูและผู้สอนมีโอกาสนำความรู้ในรายวิชามารบูรณาการกับ กิจกรรมให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน โดยนิสิตเป็นกำลังสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการวางแผนระบบงาน โดยมีอาจารย์เป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นโค้ชให้กับนิสิต เกิดการพัฒนา ทักษะชีวิตในระดับบุคคลและสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างนิสิต อาจารย์ และผู้คนในชุมชน

จากกิจกรรมถอดบทเรียนร่วมกับครู ผู้ปกครองและชุมชนของโครงการฯ ผู้ปกครองส่วนหนึ่งสะท้อนว่าตนสามารถมีส่วนในการส่งเสริมการอ่านให้กับลูกหลานได้มากขึ้น การลงพื้นที่ไปจัดกิจกรรมการอ่านในชุมชนทำให้ผู้ปกครองและชุมชนเห็นถึงความสำคัญของการสร้างบรรยากาศการอ่าน ขณะนี้ทางคณะครู ผู้ปกครองและชุมชนโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง กำลังร่วมกันสร้าง “พื้นที่การอ่าน” เพื่อให้ลูกหลานในชุมชนมีโอกาสสัมผัสกับหนังสือนิทานภาพและการ “อ่านให้ฟัง” จากผู้ใหญ่และพี่อาสาสมัครที่อยู่มุมชน นับเป็นก้าวสำคัญที่โครงการจะได้ติดตามผลและทำความเข้าใจกับสภาพการณ์เพื่อร่วมกันพัฒนาต่อไป

14. ท่านคิดว่าผลการดำเนินงานโครงการ/โรงเรียน ที่ท่านดำเนินการ มีความสำเร็จ และสามารถเป็นแบบอย่างได้ในด้านใด เพราะเหตุใด จงให้เหตุผลสนับสนุน เป็นข้อๆ (ข้อนี้ไม่บังคับตอบ)

ไม่มี

หมายเหตุ: ทั้งนี้ท่านสามารถแนบรายละเอียดเพิ่มเติมต่อท้ายรายงานฉบับนี้ และขอความอนุเคราะห์ให้ท่านส่งรายงานในรูปแบบ file Word และ PDF มาที่ เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาภาคกลางตอนบน

Email: hednet.bps@gmail.com